

Advies Klankbordgroep

Het College van B&W van Venlo stelt de Gemeenteraad voor in te stemmen met het principe-akkoord over de samenvoeging van de (grond)-exploitaties (DCGV, TPN, VGP, Villa Flora en Innovatoren), zoals dat op hoofdlijnen bereikt is. Dit akkoord dient nog gevalideerd te worden voordat sprake is van een definitief akkoord, en voordat de vervlechting geformaliseerd kan worden.

Het plan van aanpak Programma Greenport Venlo bevat drie sporen:

- A. Aantrekkelijk en wervend werklandschap met adequate organisatie, exploitatie en concurrerende grondprijzen;
- B. Toegesneden kennislandschap met in het hart daarvan de Brightlands Campus Greenport Venlo;
- C. Infrastructuur en faciliteiten die onder meer moeten zorgen voor een goede (stedelijke) infrastructuur om de (nieuwe) bedrijvigheid optimaal te ontsluiten.

De samenvoeging van de (grond)-exploitaties vormt onderdeel van spoor A.

Door de Raad is een Klankbordgroep ingesteld om concept wensen en -bedenkingen te formuleren. De Klankbordgroep bestaat uit:

- Mevr. C.W.M. (Ineke) Hendrickx (Groen Links)
- Dhr. E. (Erwin) Boom (PvdA)
- Mevr. D.S.J. (Desirée) Thissen (CDA)
- Dhr. A.H.J. (Ton) Heerschop (SP)

Het secretariaat van de Klankbordgroep wordt gevoerd door de Raadsgriffie. De Roo Management & Advies heeft de Klankbordgroep ondersteund bij het formuleren van de concept wensen en -bedenkingen.

De concept wensen en -bedenkingen spreken geen inhoudelijk oordeel uit over het voorstel dat het College voorlegt maar formuleren ten behoeve van de meningsvorming door de Raad de aandachtsgebieden en -punten waarnaar de aandacht tenminste zou kunnen uitgaan.

De Klankbordgroep heeft de materie vanuit de volgende invalshoeken benaderd:

- Verleden: waarom heeft de oorspronkelijke aanpak van de grondexploitaties niet het verwachte resultaat opgeleverd en moet er nu afgewaardeerd worden en met een nieuw aanpak en andere organisatiewijze worden doorgestart? Zijn de exploitaties op basis van uniforme uitgangspunten transparant herijkt en ingebracht in het nieuwe ontwikkelingsbedrijf?
- Heden: blijkt uit het principe akkoord en de voorgestelde werkwijze dat lessen uit het verleden zijn geleerd en de kans op herhaling wordt voorkomen, bijvoorbeeld door gebruik van checks and balances, versteviging van de positie van de raad of de positionering van countervailing power?
- Toekomst: Hoe houdt de raad er zicht en -zo nodig- grip op dat de ontwikkelvisie blijft aansluiten bij de behoefte en kansen in de markt?

De Klankbordgroep heeft in de vergadering van 13 april 2016 de aandachtsgebieden bepaald waarbinnen de punten die tot wensen en bedenkingen kunnen leiden, worden uitgewerkt. De uitwerking hiervan is besproken in de vergadering van de Klankbordgroep op 28 april 2016. Hierbij is onderscheid gemaakt in vragen die door het College voorafgaand kunnen worden beantwoord enerzijds en overige vragen en mogelijke wensen en bedenkingen ten behoeve van de bespreking in de Raad anderzijds.

De vragen van de Klankbordgroep zijn door het College op 17 mei 2016 beantwoord. De antwoorden zijn in het oorspronkelijke notitie ingevoegd om het verband tussen aanleiding, vraag en antwoord te behouden (zie bijlage). Achter de antwoorden heeft de klankbordgroep op 6 juni 2016 haar adviezen geformuleerd.

In de vergadering van de Klankbordgroep op 06.06.2016 is besproken welke wensen en bedenkingen uiteindelijk aan de Raad zullen worden voorgelegd. Deze zijn verzameld in een samenvattende notitie. Daarnaast zijn de toezeggingen van het College verzameld en legt de Klankbordgroep in de notitie een tweetal suggesties aan de Raad voor.

De notitie wordt ten behoeve van de Oordeelsvormende bijeenkomst van 08.06.2016 ter beschikking gesteld en kan worden gedeeld met de Raden van de overige gemeenten die in het nieuwe ontwikkelbedrijf overwegen te participeren op basis van het voorliggende principe-akkoord.

Venlo, 6 juni 2016

Samenvatting

Toezeggingen

De Klankbordgroep heeft uit de beantwoording door het College de volgende toezeggingen genoteerd:

- Bij de definitieve besluitvorming zal meer duidelijkheid worden geboden op de stemverhoudingen in het nieuwe Ontwikkelbedrijf (de BV WOM K4, de behorende organisatie van de daaronder liggende CV 's).
- In de uitwerking van de aangepaste statuten wordt ook de beleidsmatige en bestuurlijke aansturing van de BV WOM K4 verduidelijkt.
- In de nog op te stellen definitieve grexen zal het College duidelijk aangeven waar de risico's voor de toekomst liggen en hoe deze risico's periodiek gemonitord worden met tijdige bijsturing waarbij de Raad in haar kader stellende en controlerende rol zal worden betrokken.
- De uitkomst van de due diligence zal op relevante hoofdpunten ingebracht worden bij de uiteindelijke besluitvorming in de Raad.
- De grondexploitaties van de beide nieuwe CV's Werklandschap en Campus Vastgoed zullen vertrouwelijk ter inzage worden gelegd bij de griffie.
- Gezien de nauwe relatie tussen de "triple helix" en de beoogde "Campus Vastgoed CV" zal een mogelijke stagnatie of ander risico voor de vastgoedexploitatie van de Campus aandacht krijgen bij de verdere uitwerking.
- Het College zal er bij de provincie op aandringen dat bij de verdere vormgeving en invulling van het organisatieplan van de Campus BV voldoende afstemming plaatsvindt tussen Campus BV en anderzijds de BV Ontwikkelbedrijf Greenport Venlo op met name het gebied van branding/marketing, acquisitie en communicatie.
- Het College zal er op aandringen dat tussen de partijen afspraken inclusief evaluatiemomenten worden gemaakt tussen de "Campus BV" en het "Campus Vastgoed CV".
- Het College zal bij de definitieve besluitvorming bij de raad in afstemming met andere regio gemeenten die deelnemen in het nieuwe Ontwikkelbedrijf terugkomen op de mogelijke invloed van de gemeente op de effecten van de samenvoeging van de (grond)-exploitaties en de ontwikkeling van het Brightlands concept.

Wensen

- Concretiseer het Campusplan Brightlands Campus Greenport Venlo zo dat het targets en mijlpalen oplevert voor monitoring van de nieuwe (grond)-exploitaties.
- Formuleer concreet de kracht van het Brightlands concept en de sterke en zwakke kanten in relatie tot de regio Limburg Noord en de manier waarmee daarop pro actief gestuurd gaat worden.
- Geef helderheid over verschillende scenario's die zich in de ontwikkeling van het Brightlands concept kunnen voordoen en de mogelijke gevolgen daarvan voor het ontwikkelingsbedrijf en geef helderheid over terugvalmogelijkheden.
- Houdt de vinger aan de pols van de samenwerking met het regionale en lokale bedrijfsleven.

Bedenkingen

- De mogelijke instelling van een Raad van Commissarissen verdraagt zich slecht met het rapport van de commissie Hendrikx.
- Onduidelijk is hoe in de fusie naar BV WOM K4 en/of de samenvoeging van de (grond)-exploitaties inhoud is gegeven aan elk van de afzonderlijke aanbevelingen van de commissie Hendrikx en aan het bij de behandeling van 'Floriade in Perspectief' aangenomen amendement.
- Waarom is de grote stijging van het tekort VGP niet eerder dan binnen het geheel van de samenvoeging van de (grond)-exploitaties in beeld gekomen?

Suggesties

Naast de conceptwensen en bedenkingen doet de Klankbordgroep de volgende suggesties:

De ontwikkeling van het werklandschap en het kennislandschap vindt plaats in een krachtenspel onder invloed van een reeks verschillende organisaties met gemeenschappelijke maar elk ook eigen doelstellingen. In zo'n situatie bestaat het risico dat de gemeenschappelijke doelstellingen niet altijd op de juiste waarde worden geschat. Het verdient aanbeveling hier aandacht aan te besteden zonder extra formele lagen toe te voegen.

- De Klankbordgroep suggereert de Raad het initiatief te nemen voor een informele netwerkorganisatie van regionale lokale gemeenteraden rond de monitoring en versnelling van het vorm en inhoud geven aan het gemeenschappelijke belang bij de ontwikkeling van het werk- en kennislandschap, bijvoorbeeld in de vorm van een regionale werkgroep uit de Gemeenteraden en Provinciale Staten of een rapporteurschap waarbij enkele Raads- en Statenleden de Gemeenteraden en Provinciale Staten op de hoogte houden.

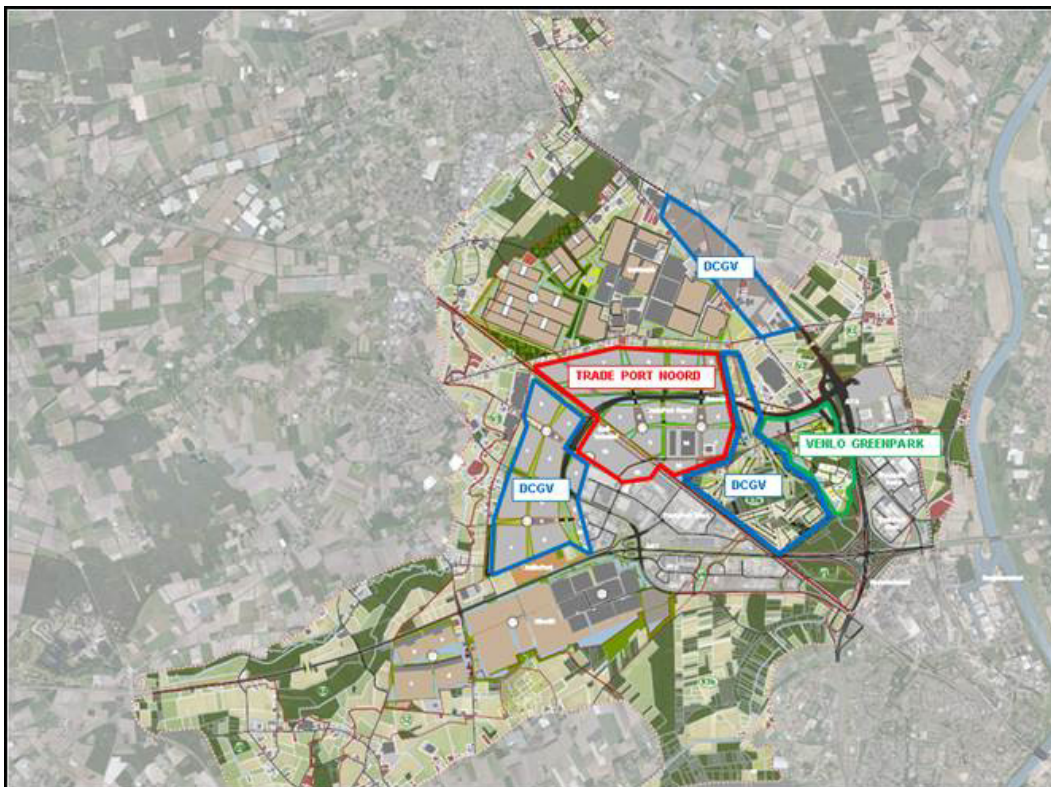
In de aanloop naar besluitvorming van dit dossier eind 2016 is het van belang om aandacht te besteden aan de positionering van de gemeenteraad bij het leggen van de noodzakelijke verbindingen met het bedrijfsleven en de gezondheidszorg -als potentiële stakeholders dan wel dragers - en daarmee de versnelling van de beoogde ontwikkelingen in Greenport.

- De Klankbordgroep beveelt aan om aan de voorkant van het proces stevig aan te haken bij de invalshoek en behoeften van potentiële stakeholders (gedragen visievorming bedrijfsleven-gezondheidszorg) en er voor te zorgen dat de positie van de Raad in dit netwerk goed is "geplugd", bijvoorbeeld door werkbezoeken aan bedrijven en instellingen.

Bijlage

Notitie van de Klankbordgroep dd 20160502 met ingevoegde beantwoording door het College van B&W en adviezen door de Klankbordgroep

1. De samenhang tussen juridische vervlechting en samenvoeging van (grond)-exploitaties

De juridische fusie van NV WOM K4 en BV TPN naar BV WOM K4 heeft betrekking op het oorspronkelijke Klavertje 4 (de blauw gearceerde gebieden die hiervoor zijn aangeduid als DCGV) en Trade Port Noord (rood gearceerd). De juridische verhoudingen achter Venlo Greenpark, Villa Flora en Innovatoren zijn in de juridische fusie ongewijzigd gebleven. De samenvoeging van de (grond)-exploitaties heeft op al deze gebieden en gebouwen betrekking. Dat riep bij de Klankbordgroep de navolgende vragen op:

VRAAG 1.1:

Waarom is de juridische en (grond)-exploitatie vervlechting niet congruent?

ANTWOORD 1.1:

De taken en werkzaamheden van DCGV en TPN werken op elkaar in en sluiten zowel wat betreft ligging als wat betreft doelstelling sterk op elkaar aan. Om de uitvoering efficiënt te laten verlopen en het gezamenlijke belang voorop te stellen, werd het bij de aanvang van het traject van belang geacht om het beheer van beide entiteiten zo snel mogelijk in één hand te brengen. Het was duidelijk dat het samenvoegen van de (grond)exploitaties van de vijf entiteiten van een zodanige omvang is, dat hier aanzienlijk meer tijd mee zou zijn gemoeid. Daarom is besloten de beheersorganisaties van DCGV en TPN daarop

voortuitlopend al samen te voegen, maar op zodanige wijze dat hierdoor geen voorschot zou worden genomen op het vervolgtraject.

ADVIES KLANKBORDGROEP: Dit komt weer aan de orde bij de beoordeling van de stemverhoudingen in het nieuwe Ontwikkelbedrijf (de BV WOM K4, de beheerende organisatie van de daaronder liggende CV 's), waarvan het College heeft toegezegd bij de definitieve besluitvorming meer duidelijkheid te zullen bieden.

VRAAG 1.2:

Wat is de visie op de verhouding tussen de nieuwe organisatie na de vervlechting enerzijds en de private ontwikkelingen binnen Californië, Siberië en Fresh Park anderzijds?

ANTWOORD 1.2:

Het principe akkoord heeft betrekking op de samenvoeging van de publieke deelnemingen met publieke middelen. De private ontwikkelingen Californië, Siberië en Freshpark hebben hun eigen focus, programma, bestemmingsregelingen en dynamiek. Deze ontwikkelingen hoeven geen invloed te hebben op de nieuwe organisatie zoals deze nu beoogd wordt in het principe akkoord. Een verdere samenvoeging met de private partijen achten wij te complex en zal naar ons inzicht leiden tot meer risico's. ADVIES KLANKBORDGROEP: Het antwoord van het College is duidelijk.

2. Juridische constructie en governance: sturing Raad in relatie tot 'aanbevelingen commissie Hendrikk'

Bij de juridische fusie in 2015 is gekozen voor:

- scheiding in besluitvorming ten aanzien van de oorspronkelijke CV WOM K4 respectievelijk CV TPN door middel van aandelen A (WOM K4) en aandelen B (TPN);
- provincie Limburg, gemeenten Horst aan de Maas, Peel en Maas en Venlo ontvangen elk 25% van de aandelen A en aandelen B;
- besluitvorming vindt in beginsel plaats met een meerderheid van 75%;
- aandeelhouder gemeente Venlo moet in ieder geval voor stemmen bij besluiten over voorheen TPN;
- vooralsnog geen Raad van Commissarissen; dit wordt in de 2e fase heroverwogen.

In de Nota Plan van Aanpak Greenport Venlo (rc nummer 2016: 5, d.d. 8 april 2016) inzake vervlechting (grond)-exploitaties Greenport Venlo staat op pagina 9: "De weergegeven aandeelhoudersverhoudingen zijn tevens de stemverhoudingen binnen het nieuwe ontwikkelbedrijf, met dien verstande dat :

- Bij besluiten inzake de aanpassing van de organisatie of het financieel kader de provincie plus ten minste één gemeente moeten instemmen;
- Bij besluiten inzake de programmering in ieder geval de grondgebiedgemeente en de provincie moeten instemmen."

En: "Omdat daarnaast het nieuwe ontwikkelbedrijf ingericht zal worden als een strikt uitvoeringsgerichte organisatie en de beleidsmatige en bestuurlijke aansturing van het nieuwe ontwikkelbedrijf bij de daartoe geëigende organen van de hierbij betrokken overheden belegd wordt, menen wij dat sprake is van zodanige zeggenschapsverhoudingen, dat onze belangen daarin voldoende geborgd zijn."

Dit riep de vragen op:

VRAAG 1.3:

Hoe kunnen de stemverhoudingen in het nieuwe ontwikkelbedrijf zoals genoemd in het Plan van Aanpak Greenport Venlo afwijken van de stemverhouding die genoemd worden met betrekking tot de fusie naar de BV WOM K4, los van het feit dat de bestuurlijke en organisatorische vervlechting niet congruent zijn?

ANTWOORD 1.3:

De stemverhoudingen in het nieuwe Ontwikkelbedrijf (de BV WOM K4, de beherende organisatie van de daaronder liggende CV 's) zal in relatie moeten staan tot de inbreng in de CV 's door de participerende partijen. Dit vraagpunt wordt de komende maanden in overleg met experts nader uitgewerkt. Bij de definitieve besluitvorming zal hierop meer duidelijkheid worden geboden.

ADVIES KLANKBORDGROEP: Het antwoord van het College is duidelijk.

VRAAG 1.4:

Kunnen de zeggenschapslijnen in de combinatie BV WOM K4 met CV Werklandschap en CV Campus Vastgoed geëxpliciteerd worden zodat de beleidsmatige en bestuurlijke aansturing duidelijker in kaart komt?

ANTWOORD 1.4

Zoals in iedere BV is er een bestuur (= de directie) dat is belast met het besturen van de vennootschap. Dat dient te geschieden binnen de kaders die worden gesteld door de statuten en de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVvA). Omdat zo dicht mogelijk bij de bestaande verhoudingen gebleven moest worden, zijn in de BV WOM Klavertje 4 drie beslissende organen in het leven geroepen. Naast de Algemene Vergadering zijn dat een Vergadering A en een Vergadering B. De eerste is bevoegd inzake de BV in zijn geheel, en de beide andere zijn bevoegd voor zaken die respectievelijk CV WOM Klavertje 4 en CV TPN aangaan. Er zijn dan ook aandelen A en aandelen B. De aandeelhouder provincie Limburg heeft instemmingsrecht voor de zaken betreffende CV WOM Klavertje 4 en de aandeelhouder gemeente Venlo heeft instemmingsrecht voor de zaken betreffende TPN. Voor andere c.q. gezamenlijke zaken geldt een drie-vierde meerderheid voor besluiten van de Algemene Vergadering (= vergadering van de aandeelhouders A en B tezamen). De zeggenschapslijnen in de nieuwe opzet zullen waar mogelijk in stand gehouden worden. De komende maanden, in de aanloop naar de definitieve besluitvorming zal dit nader worden uitgewerkt als opmaat naar aangepaste statuten. In deze uitwerking wordt dan ook de beleidsmatige en bestuurlijke aansturing van de BV WOM K4 verduidelijkt.

ADVIES KLANKBORDGROEP: Het antwoord van het College is duidelijk.

VRAAG 1.5:

Wordt in de huidige (immers 2e) fase de instelling van een Raad van Commissarissen overwogen? Zo nee, waarom niet en is daarmee de instelling van een Raad van Commissarissen definitief uitgesloten?

ANTWOORD 1.5:

Ja, het wordt overwogen om na samenvoeging van de exploitaties weer een Raad van Commissarissen in te stellen.

ADVIES KLANKBORDGROEP: In de Raadsconsultatie Fusie NV Werklandschapsontwikkelingsmaatschappij Klavertje 4 (DCGV) en BV Trade Port Noord dd 11 mei 2015 is gesteld: 'In het fusievoorstel is geen RvC meer voorzien, dit leidt tot een directere invloed van de aandeelhouders. Hiermee wordt invulling gegeven aan één van de aanbevelingen uit het rapport van de commissie Hendrikx. Hierbij wordt opgemerkt dat

in het onderzoek naar fase 2 van de fusie zal worden gezien of het op grond van bedrijfsmatige governance-aspecten niet toch zinvol (of noodzakelijk) is om een RvC te benoemen.' Nu de ervaren verandering in stellingname niet uitgebreider wordt beargumenteerd formuleert de Klankbordgroep een bedenking hieromtrent.

BEDENKING:

De mogelijke instelling van een Raad van Commissarissen verdraagt zich slecht met het rapport van de commissie Hendrixx.

VRAAG 1.6:

Wat zijn de redenen dat de gemeenten Peel en Maas en Gennep zich uit de (grond)-exploitaties terugtrekken?

ANTWOORD 1.6:

Deze vraag kunnen wij als college niet beantwoorden. Beide gemeenten hebben om hun moverende redenen ingestemd met het principe akkoord waarbij zij uittreden uit de entiteiten waarin zij tot nu toe hebben geparticipeerd.

ADVIES KLANKBORDGROEP: Het antwoord van het College is duidelijk.

In het Raadsbesluit naar aanleiding van de commissie Hendrixx zijn de volgende aanbevelingen overgenomen:

- B1. Leg op voorhand eenduidige en adequate formele afspraken vast tussen betrokken partijen, met name omtrent de rolverdeling, communicatie en informatievoorziening;
- B3. Borg voldoende continuïteit langs gemeentelijke zijde door middel van formele overdrachtsdossiers en structurele ambtelijke betrokkenheid;
- B4. Besteed voldoende aandacht aan contractmanagement, en overweeg de positie van een neutrale 'procesbewaker';
- B5. Borg voldoende 'countervailing power' ten opzichte van de privaatrechtelijke organisatie, om zodoende invulling te kunnen geven aan de publieke invalshoek van het project en de publieke verantwoordingsplicht;
- B7. Stel een bestuurlijk projectplan op voorafgaand aan de uitvoering van langlopende projecten en borg dat dit projectplan voldoende inzichtelijk blijft gedurende de uitvoering van het project;
- C19. Gemeenten dienen vooraf in te regelen en vast te leggen dat op elk moment gedurende de volledige looptijd van een project de gemeenteraden periodiek en op hun verzoek (financiële) informatie kunnen en zullen ontvangen;

Naar aanleiding van 'Floriade in Perspectief' heeft de Gemeenteraad een amendement aangenomen om bij samenwerkingsverbanden in te gaan op doelstellingen, participanten, financiële verhoudingen, governance structuur en risicoprofiel.

In het licht van de overgenomen aanbevelingen van de commissie Hendrixx en het amendement naar aanleiding van 'Floriade in Perspectief' roept het Raadsvoorstel de navolgende bedenking op:

BEDENKING:

Onduidelijk is hoe in de fusie naar BV WOM K4 en/of de samenvoeging van de (grond)-exploitaties inhoud gegeven aan elk van de afzonderlijke aanbevelingen van de commissie Hendrixx en aan het bij de behandeling van 'Floriade in Perspectief' aangenomen amendement.

3. De af te sluiten (grond)-exploitaties

Pag. 6 van het Raadsvoorstel zegt: *'Allereerst zijn de huidige (grond)exploitaties herijkt door de uitvoeringsorganisaties. Hierbij zijn enkele generieke parameters voorzichtiger ingeschat, zoals een lagere inschatting van de uitgifteprijs, een lagere indexering van deze uitgifteprijs, kostenbesparingen en optimalisaties in financieringssfeer en een gefaseerde betaling van de afdrachten voor de Greenportlane. Op basis van het uitgangspunt van gelijke monniken, gelijke kappen is onze vergoeding voor het ambtelijke accounthouderschap voor TPN komen te vervallen, en is een vergoeding overeengekomen voor het in te brengen eigen vermogen, die lager is dan onze huidige vergoeding. Door deze herijking zijn de verwachte resultaten voor DCGV, TPN, VGP en Villa Flora verlaagd ten opzichte van de laatst vastgestelde grondexploitaties.'* De Provinciale nota 'De Stand van Zaken Plan van Aanpak Programma Greenport Venlo' zegt op pag. 6: *'Bij de Griffie ligt (...)vertrouwelijk nadere informatie over het vervlechtingstraject en de daarbij gehanteerde (werk)grondexploitaties ter inzage.'*

Hierover heeft de Klankbordgroep de volgende vragen gesteld:

VRAAG 2.1:

Is een historisch overzicht van de stapsgewijze bijstelling van de grondexploitaties in de afgelopen tien jaar beschikbaar?

ANTWOORD 2.1:

Ja, historisch gezien kunnen wij u over het verloop van de grondexploitaties Venlo Greenpark, Trade Port Noord en DCGV het volgende vermelden:

A. Venlo Greenpark (VGP): De grondexploitatie voor VGP bij de oprichting van de gemeenschappelijke regeling VGP (2005) ging uit van een resultaat begroot op € 3,1 miljoen positief (netto contante waarde).

Als gevolg van de economische en financiële crisis zijn de verwachtingen ten aanzien van de exploitatie gaandeweg aangepast moeten worden. Groeiscenario's zijn sterk getemperd en rendementsverwachtingen zijn fors neerwaarts bijgesteld met als gevolg dat er flink in de grondexploitatie is afgeboekt. De noodzakelijke aanleg op voorhand van de benodigde infrastructuur ten behoeve van de Floriade, en vooral de daarmee gepaard gaande rentelasten, hebben mede bijgedragen aan de voornoemde neerwaartse bijstelling. Dit alles heeft in 2013 geleid tot een herziene grondexploitatie die uitging van een resultaat van 2,5 miljoen negatief (netto contante waarde). Op deze basis is in de jaarrekening 2013 besloten een voorziening in te stellen ter dekking van het Venlose deel (46%) in het exploitatie tekort van 1,2 mln negatief.

B. Trade Port Noord: Bij Raadsbesluit van januari 2012 heeft de gemeenteraad van Venlo o.a. ingestemd met de inbreng van € 16,9 miljoen als Eigen Vermogen ten behoeve van de oprichting van de BV/CV Trade Port Noord voor de gebiedsontwikkeling als bedrijventerrein, waardoor er tussen de 3500 en 7000 nieuwe arbeidsplaatsen worden gecreëerd. Bij dit Raadsvoorstel is uw raad ook vertrouwelijk de business-case TPN aangereikt. Het aandeel van de gemeente Venlo in het geprognostiseerde exploitatiesaldo van deze gebiedsontwikkeling ad. € 18,7 miljoen was destijds opgenomen in het gemeentelijk weerstandsvermogen. Destijds is ook al aangegeven dat rendementen/winsten pas mogen worden "genomen" nadat deze daadwerkelijk zijn gerealiseerd. De zgn. "winstverwachtingen zijn toen al sterk afhankelijk gesteld van economische ontwikkelingen het investeringsniveau van de grondexploitatie.

Als gevolg van financiële en economische situatie zijn ook in TPN de rendementsverwachtingen vanaf 2014 jaarlijks in neerwaartse zin bijgesteld. In het Weerstandsvermogen van het Grondbedrijf van de gemeente Venlo. De ontwikkeling en realisatie van Trade Port Noord is nimmer “ingerekend” in de Algemene Dienst van de gemeente Venlo en voor deze gebiedsontwikkeling heeft de gemeente ook nimmer een voorziening hoeven te treffen. Uiteindelijk is in de jaarrekening Ter verduidelijking op het vorenstaande: In 2013 wordt in de nota Grondbeleid vermeld dat “het Ontwikkelbedrijf van de gemeente Venlo houdt, eind 2013, in haar weerstandsvermogen rekening met een toekomstig positief resultaat van CV TPN van € 18,7 miljoen. Bij de jaarrekening 2014 van de gemeente Venlo is in de paragraaf Grondbeleid de resultaatsverwachting van Trade Port Noord neerwaarts bijgesteld vanwege aanzienlijke vertraging van de gronduitgifte ten opzichte van de prognoses bij aanvang van deze grondexploitatie. In de begroting 2016 van de gemeente Venlo is de resultaatsverwachting op 0 gesteld en daarmee in lijn gebracht met de uitgangspunten zoals die opgenomen zijn in het voorliggende principe akkoord over de vervlechting. Aan de hand van recente marktanalyses op grondprijzen, uitgifte tempo, indexeringen etc zijn kosten en baten geactualiseerd in een nieuwe concept GREX en dit draagt bij aan een gezonde en concurrerende marktpositie. Vanaf 2015 wordt de grondexploitatie Trade Port Noord niet meer opgenomen binnen het weerstandsvermogen van het gemeentelijk Grondbedrijf. Zowel de financiële ontwikkelingen als het proces om tot één Ontwikkelbedrijf voor het Werk- en Kennislandschap in de Noordwesthoek van Venlo te komen zijn aanleiding om de entiteit TPN voortaan - conform bestendige gedragslijn - binnen de algemene dienst te verantwoorden. Deze bijstelling van de grondexploitatie TPN heeft echter geen invloed op de Algemene Dienst van de gemeente Venlo en een voorziening is dan ook niet nodig.

C. DCGV (CV WOM K4): Met de Grondexploitatie van de CV WOM K4 is in 2009 een aanvang gemaakt, nadat uw raad in april 2009 heeft ingestemd met de deelneming van de gemeente Venlo in de op te richten CV. In het daarbij voor uw raad vertrouwelijk ter beschikking gestelde Strategisch Business Plan is inzage verschaft in de prognoses van kosten en baten van deze Exploitatie, waarbij het niet alleen gaat om de grondexploitatie van nog te verwerven en te ontwikkelen bedrijfsterreinen c.q. werklandschappen met een zeer lange looptijd (2042), maar waartoe ook behoren voorzieningenexploitaties (o.a. Parkmanagement) en deelnemingen in de afzonderlijke exploitaties Californië en Trade Port Noord. Het aandeel van de gemeente Venlo in deze CV bedraagt € 6,9 miljoen en is gedeeltelijk in de vorm van gronden en gedeeltelijk in contanten ingebracht. Na de start van de CV WOM K4 is er in 2014 een geactualiseerde grondexploitatie opgesteld waarbij prognoses over rendementsverwachtingen op de zeer lange termijn in neerwaartse zin zijn bijgesteld. Het nog grotendeels te ontwikkelen areaal werklandschap van deze CV wordt, nadat het TPN gebied nagenoeg is voltooid, in voorbereiding en uitvoering genomen. De meest actuele GREX van de CV WOMK 4 veronderstelt een contante waarde van ca. + € 26 mio. Het Venloos aandeel hierin bedraagt overigens 25%. Het veronderstelde rendement op de totale exploitatie van deze CV is zoals te doen gebruikelijk niet op voorhand ingeboekt in de gemeentebegroting Venlo.

In algemene zin benadrukt het College nogmaals dat:

Grondexploitaties zijn prognoses van uitgaven en inkomsten over een periode (looptijd van een project) met daarbij aannames over ontwikkelingen in de markt, zoals behoeften, grondprijzen, infrastructuur, indexeringen, rente etc. De grondexploitaties VGP, TPN en DCG kennen alle drie een zeer lange looptijd vanaf het startmoment waardoor geprognosticeerde resultaten kunnen en zullen worden beïnvloed door met

name de hiervoor genoemde ontwikkelingen, maar ook door bijvoorbeeld gewijzigde regelgeving omtrent grondexploitaties. Zeggenschap en aandeel in grondexploitatie resultaten zijn per project afgesproken en vastgelegd. Vanaf 2008 heeft de economische en financiële crisis in Europa ook geleid tot grootschalige en neerwaartse bijstelling in grond- en vastgoedexploitaties, zowel programmatisch als financieel. Groeiscenario's zijn sterk getemperd en rendementsverwachtingen zijn fors neerwaarts bijgesteld met als gevolg dat er flink in de grondexploitaties is afgeboekt.

ADVIES KLANKBORDGROEP: In 2013 is een herziene grondexploitatie VGP vastgesteld die uitging van een resultaat van 2,5 miljoen negatief (netto contante waarde). Op deze basis is in de jaarrekening 2013 besloten een voorziening in te stellen ter dekking van het Venlose deel (46%) in het exploitatie tekort van 1,2 mln negatief. Later is de voorziening verhoogd naar 3,9 miljoen, hetgeen correspondeert met een negatief resultaat VGP van 8,3 miljoen. In de voorliggende Raadsvoorstel blijkt het negatieve resultaat 23,2 miljoen, vooral als gevolg van een forse verkleining van het kantorenprogramma. De klankbordgroep formuleert daarom onderstaande bedenking.

BEDENKING:

Waarom is de grote stijging van het tekort VGP niet eerder dan binnen het geheel van de samenvoeging van de (grond)-exploitaties in beeld gekomen?

VRAAG 2.2:

Op basis van welke overwegingen zijn de parameters voor de herijking van de (grond)-exploitaties gekozen en wat heeft de verhouding en omvang bepaald waarin die parameters op de verschillende (grond)-exploitaties zijn toegepast?

ANTWOORD 2.3:

De belangrijkste parameters die in de herijking een rol hebben gespeeld zijn o.a. grondprijzen, uitgifte tempo, renteniveau leningen, indexering en programma. Deze parameters zijn getoetst aan marktontwikkelingen en kansrijke ambities voor deze regio. Bij deze herijking is marktconformiteit als uitgangspunt gehanteerd. Daarbij zijn we voorzichtigheidshalve aan de onderzijde van de bandbreedtes gaan zitten, waardoor toekomstige risico's terug gebracht zijn tot wat maatschappelijk en financieel aanvaardbaar is.

ADVIES KLANKBORDGROEP: Het antwoord van het College is duidelijk.

VRAAG 2.3:

Welke lessen zijn uit de herijking getrokken met betrekking tot de oorspronkelijke beleidsuitgangspunten en programmering van de virtueel af te sluiten grondexploitaties en hoe zijn die leerpunten voor de toekomst in het voorliggende principe akkoord verankerd om de kans op herhaling te minimaliseren?

ANTWOORD 2.3:

Wat, mede in het kader van de herijking, wel is gebleken is dat tijdig gekeken moet worden of oorspronkelijk beoogd programma c.q. functies nog wel realistisch zijn. Met name Venlo Greenpark heeft een oorspronkelijk programma met veel hoogwaardige bedrijven/kantoren waarvoor geen markt meer bestaat in deze regio. Daarnaast zijn alle investeringen binnen Venlo Greenpark in het kader van de Floriade al op voorhand gemaakt. Normaliter is de kosten ontwikkeling van een bedrijventerrein gekoppeld aan het uitgifte tempo. Voorts is de economische en financiële recessie van de afgelopen jaren mede debet geweest aan een neerwaartse bijstelling c.q. afboeking van vele

grondexploitaties in Nederland. In de nog op te stellen definitieve grexen zullen wij duidelijk aangeven waar de risico's voor de toekomst liggen en hoe deze risico's periodiek gemonitord worden met tijdige bijsturing waarbij uw raad in uw kader stellende en controlerende rol zal worden betrokken.

ADVIES KLANKBORDGROEP: Het antwoord van het College is duidelijk.

4. Validatie en due diligence

De gehanteerde uitgangspunten zullen volgens pag. 16 van Raadsvoorstel nog gevalideerd moeten worden, en ook zal nog - voor zover niet al gebeurd in de eerste fase van de vervlechting - een due diligence plaats vinden (boekenonderzoek). Verder zal de voorgenomen vervlechting nog getoetst worden aan de geldende fiscale en juridische wet- en regelgeving. Als gevolg hiervan kunnen nog effecten optreden. Hier rijzen de volgende vragen:

VRAAG 2.4:

Welke criteria zullen worden gehanteerd voor de validatie van de gehanteerde uitgangspunten en waarom juist die criteria?

ANTWOORD 2.4:

Met de validatie wordt beoogd om vast te stellen dat alle aannames, die ten grondslag liggen aan het principe-akkoord, op de juiste wijze verwerkt zijn in de (resultaten van de) diverse (grond)exploitaties. Dat betekent dat in de validatie gekeken zal worden of dat volledig is gebeurd, en of dat op de juiste wijze is gebeurd. Daarbij gaat het dan zowel om de toets aan de voorschriften voor dergelijke exploitaties (BBV bijvoorbeeld), als om de rekenkundige toets. Dat is mede van belang omdat de diverse exploitaties nu ook door de diverse entiteiten beheerd worden, ieder binnen zijn eigen kaders, en ieder ook op zijn eigen manier. Het is van belang om in de validatie vast te stellen dat de daadwerkelijke vervlechting van de vijf bestaande exploitaties tot één eenduidige nieuwe exploitatie ook daadwerkelijk tot het geprognosticeerde resultaat leidt, zoals die aan het principe akkoord ten grondslag ligt. En voor de goede orde, deze validatie is dus wat anders dan de due diligence (zie de volgende vraag).

ADVIES KLANKBORDGROEP: Het antwoord van het College is duidelijk. De Klankbordgroep constateert dat de resultaten van de validatie ook zullen worden beoordeeld in de due diligence, waarvan het College heeft toegezegd de uitkomsten op relevante hoofdpunten te zullen inbrengen bij de uiteindelijke besluitvorming in de raad.

VRAAG 2.5:

Wat is de aanleiding voor het due diligence onderzoek (onderzoek naar 'de actuele waarde en mogelijke fiscale of juridische problemen'). Welke uitgangspunten zullen bij het due diligence onderzoek worden gehanteerd en waarom juist die uitgangspunten?

ANTWOORD 2.5:

Het is gebruikelijk dat bij overnames,erschikking van deelnemingen of wijzigingen in de aandeelverhoudingen er een juridische, financiële en fiscale check wordt gedaan, zodat de formeel nieuw op te richten entiteit een volledig mogelijk inzicht heeft in toekomstige risico's. Uitgangspunt bij deze due diligence is dat inzage wordt geboden in huidige en toekomstige risico's van lopende contracten, statuten, reglementen van de bestaande samenwerkingsverbanden c.q. verbonden partijen op juridisch, financieel en fiscaal gebied. Indien daaruit risico's blijken dan moeten die zo mogelijk worden opgelost, dan wel voldoende moeten worden opgenomen in de nieuwe exploitatie, c.q.

als risico worden benoemd, inclusief beheersmaatregelen, in de aanloop naar de definitieve besluitvorming eind van dit jaar.

ADVIES KLANKBORDGROEP: Het antwoord van het College is duidelijk. De Klankbordgroep constateert dat het College heeft toegezegd de uitkomsten op relevante hoofdpunten te zullen inbrengen bij de uiteindelijke besluitvorming in de raad.

VRAAG 2.6:

Is het mogelijk de Raad te betrekken bij de formulering van de opdracht voor de due diligence zodat het resultaat daarvan ook voorziet in de informatiebehoefte van de raad om eind dit jaar een besluit te kunnen nemen?

ANTWOORD 2.6:

De due diligence wordt door en namens de colleges van de in-en uitredende gemeenten en GS opgesteld. De uitkomst hiervan zal op relevante hoofdpunten ingebracht worden bij de uiteindelijke besluitvorming in uw raad.

ADVIES KLANKBORDGROEP: Het antwoord van het College is duidelijk.

5. De nieuwe (grond)-exploitaties

Naast het in te brengen eigen vermogen zijn ook afspraken gemaakt over het beschikbaar stellen van publieke financiering (vreemd vermogen). De drie toetredende gemeenten brengen samen € 50 mln aan vreemd vermogen in. Dit vermogen vormt met de inbreng van de vreemd vermogen van € 70 mln door de provincie en het ingebrachte eigen vermogen van in totaal € 78,5 mln het in de komende jaren te besteden (en terug te verdienen) kapitaal. De geplande besteding daarvan behoort zichtbaar te worden in de nieuwe (grond)-exploitaties. Dat leidt tot een vraag en een wens:

VRAAG 2.7:

Komen de (grond)-exploitaties van de beide nieuwe CV's Werklandschap en Campus Vastgoed ter inzage voor de Raad?

ANTWOORD 2.7:

Ja, zodra de grondexploitaties gereed zijn voor besluitvorming zullen wij deze vertrouwelijk ter inzage laten leggen bij de griffie.

ADVIES KLANKBORDGROEP: Het antwoord van het College is duidelijk.

WENS:

Concretiseer het Campusplan Brightlands Campus Greenport Venlo zo dat het targets en mijlpalen oplevert voor monitoring van de nieuwe (grond)-exploitaties.

6. Brightlands concept

Het Brightlands concept wordt toegelicht in het rapport Brightlands Campus Greenport Venlo. In dit plan van 28 januari 2016 wordt vrijwel uitsluitend in de toekomstige vorm gesproken. Het handelt over een 'langjarig proces van kennisvermeerdering door middel van fundamenteel onderzoek op het gebied van 'voeding, voedsel en gezondheid', gekoppeld aan business development (pag. 9 van Stand van zaken PvA Programma Greenport Venlo en besluitvorming over het Werk- en Kennislandschap)'.

De huidige stand van zaken wordt slechts algemeen aangeduid. In het rapport Brightlands Campus Greenport Venlo wordt geconcludeerd (pag. 8) dat een dragende onderneming (die gaat bijdragen in de kosten van de Campusorganisatie) of een keten van verbonden ondernemingen ontbreekt. Er wordt evenmin uitzicht geboden op de komst van deze partner want voor het aantrekken van deze partner wordt twee jaar uitgetrokken (pag. 27). Dit riep de navolgende vragen op:

VRAAG 3.1:

Wat zijn concreet de toezeggingen van de Universiteit Limburg en Fontys Venlo voor samenwerking en ontwikkeling op het Campusterrein?

ANTWOORD 3.1:

De UM heeft zich m.b.t. de campus en campusterrein verbonden tot:

- Het realiseren van een laboratorium van 600m² t.b.v. voedingsonderzoek in de Villa Flora en dat onderzoek gedurende 10 jaar uit te voeren (looptijd business case)
- Het zoeken van een of meer zakelijke partners voor de BV campus t.b.v. het ontwikkelen en uitvoeren van onderzoeksprogramma's en de daaraan gekoppelde business development
- Het gedurende minimaal 3 jaar bijdragen aan de exploitatie van de campusorganisatie voor een bedrag van € 280.000 per jaar.

Fontys heeft de volgende intenties vastgelegd:

- De verplaatsing naar en de uitbreiding van het GreenTechLab op de campus
- De positionering van het Expertise Centrum Business Services (ECBS) in het Bright Innovations Network Greenport Venlo (BING)

Fontys en HAS hebben de intentie uitgesproken om te participeren in BING.

ADVIES KLANKBORDGROEP: Zie de na vraag 3.3 geformuleerde wens.

VRAAG 3.2:

Hoe stevig is de 'triple helix' als basis van het Brightlands concept onder de investering van €200 miljoen nu de dragende derde partner nog niet gevonden is?

ANTWOORD 3.2:

De kracht en de robuustheid van de "triple helix" zal zich gaandeweg moeten ontwikkelen. Vanuit het regionale ondernemersveld ontvangen wij, samen met de provincie, duidelijke signalen dat men hiervoor ook verantwoordelijkheid wil nemen. Deze regio kenmerkt zich niet door de aanwezigheid van "één dragende partner". Het succes van de triple helix zal dus naar alle waarschijnlijkheid gevormd moeten worden door een keten van verbonden ondernemingen. Voor de goede orde: de investering van €200.000.000,- betreft hoofdzakelijk het werklandschap en heeft geen rechtstreekse relatie met de inspanningen uit de triple helix m.b.t. de campus en BING.

ADVIES KLANKBORDGROEP: Zie de na vraag 3.3 geformuleerde wens.

VRAAG 3.3:

Hoe wordt het risico gemanaged dat de 'triple helix' niet tot stand komt of de samenwerking niet het gewenste resultaat oplevert en een hernieuwde bijstelling van de grondexploitaties noodzakelijk wordt?

ANTWOORD 3.3:

Er is geen formele relatie tussen de triple helix organisatie en de grondexploitaties in het nieuwe Ontwikkelbedrijf. Er is echter wel een nauwe relatie tussen met name de "triple helix" en beoogde "Campus Vastgoed CV". Mocht de triple helix stagneren of anderszins

dan zal dit een risico kunnen betekenen voor de vastgoedexploitatie van de Campus. Wij zullen hier aandacht aan besteden bij de verdere uitwerking.
ADVIES KLANKBORDGROEP: Zie de hieronder geformuleerde wens.

WENS:

Formuleer concreet de kracht van het Brightslands concept en de sterke en zwakke kanten in relatie tot de regio Limburg Noord en de manier waarmee daarop pro actief gestuurd gaat worden.

In het rapport Brightlands Campus Greenport Venlo wordt gesproken over een ingroeiscenario (pag. 50):

- Brightlands Campus Greenport Venlo BV neemt vanaf uiterlijk 1 juli 2016 de campus-relevante activiteiten op zich (pag. 48).
- De Campusorganisatie krijgt de opdracht om in samenwerking met Ontwikkelbedrijf Greenport Venlo een acquisitiestrategie te ontwikkelen en te implementeren (pag. 49).
- Ten einde de succesfactor voor een robuuste aanwezigheid en invloed van manifeste kennisdragers te borgen in de R&D Campus zal de Campusorganisatie zorgdragen dat er een Academic Advisory Board wordt ingesteld (pag. 49).
- De Campusorganisatie krijgt de taak om constant bezig te zijn met het zoeken naar en benutten van kansen door mensen en organisaties met elkaar in verbinding te brengen (pag. 50).
- Het is de taak van de Campusorganisatie om op geleide van de te ontwikkelen roadmap te komen tot een visie voor de ontwikkeling van onderzoeksfaciliteiten (pag. 50).
- De Campusorganisatie krijgt de opdracht een marketing- en communicatieplan en een public affairs-strategie op te stellen voor de eigen Campus (pag. 50).
- De Campusorganisatie zal daarom een actieve rol gaan spelen in het bij elkaar brengen van fondsen, durfkapitaal en ondernemers in en rond de Campus (pag. 50).

Tot slot wordt verwacht dat de Campusorganisatie voor het einde van de ingroefase een solide organisatieplan oplevert inclusief verdienmodellen.

De onderbouwing van het campusplan en de daaraan verbonden investering van €200 miljoen is in algemene termen en verwachtingen vorm gegeven. Dit riep de volgende vragen op:

VRAAG 3.4:

Welke eisen dient de gemeente Venlo te stellen aan de concretisering van het organisatieplan in de tijd?

ANTWOORD 3.4:

De gemeente Venlo heeft, evenals de gemeenten Horst aan de Maas als Venray geen directe invloed op de concretisering van dat organisatieplan, welke via een ingroei model vorm moet krijgen. Het uitwerken van vorenbedoeld organisatieplan is een primaire verantwoordelijkheid van de deelnemende partijen in de op te richten Campus BV. De participanten in deze BV, die zich met name richt op de programmatische invulling van het Campusdomein, zullen gaan bestaan uit de provincie, de Universiteit Maastricht en Ondernemers. Het belang van een goed organisatieplan is ook een aanmerkelijk belang voor het nieuwe Ontwikkelbedrijf, welk bedrijf zich als uitvoeringsorganisatie richt op de uitgifte van gronden en het beheren van vastgoed

binnen zowel het Werk- als het Kennislandschap. Een nauwe samenwerking/afstemming tussen enerzijds de Campus BV en anderzijds de BV Ontwikkelbedrijf Greenport Venlo is onontbeerlijk. Dit is ook in het belang van alle aandeelhouders, inclusief de provincie die participeert in beide voornoemde BV 's. Een goed functionerende campus wordt door alle partijen gezien als een asset bij de werving van bedrijven en draagt zo direct en indirect bij aan een gezonde exploitatie van het vastgoed van kennis- en werklandschap. Wij zullen er bij de provincie op aandringen dat bij de verdere vormgeving en invulling van het organisatieplan van de Campus BV voldoende afstemming plaatsvindt tussen beide voornoemde entiteiten op met name het gebied van branding/marketing, acquisitie en communicatie. Tevens kan naar onze mening de op te richtend EDB een adviserende rol vervullen richting zowel de Campus BV als het Ontwikkelbedrijf met betrekking tot marktontwikkelingen/trends zodat tijdige bijsturing mogelijk is.
ADVIES KLANKBORDGROEP: Zie de na vraag 3.6 geformuleerde wens.

VRAAG 3.5:

Wordt de positieve beoordeling van het organisatieplan een voorwaarde voor definitieve instemming met de samenvoeging van de (grond)-exploitaties?

ANTWOORD 3.5:

Nee, de samenvoeging van de (grond)-exploitaties, waarop het principe akkoord zich richt staat hier geheel los van. Wij erkennen het nauwe verband tussen de focus van de Campus BV en het toekomstig succes op de uitgifte van gronden binnen het Kennis- en Werklandschap. Overheden, Ondernemers en Onderwijspartners hebben hierin een gezamenlijke verantwoordelijkheid en daarmee ook een gezamenlijk belang.

ADVIES KLANKBORDGROEP: Zie de na vraag 3.6 geformuleerde wens.

VRAAG 3.6:

Zijn er evaluatie momenten voor het Brightlands concept voorzien?

ANTWOORD 3.6:

Het Brightlandsconcept met haar organisatieplan behoort primair tot de verantwoordelijkheid van de "Campus BV" en zal dus haar eigen evaluatie momenten moeten gaan organiseren. Echter dit concept heeft een nauwe relatie met de beoogde Campus Vastgoed CV waarin de gemeente Venlo voor 25 % aandeelhouder wordt en dus risico draagt. Een goede afstemming met afspraken, inclusief evaluatiemomenten tussen de "Campus BV" en het "Campus Vastgoed CV" vinden wij ook zeer essentieel. Wij zullen er op aandringen dat hierover tussen de partijen afspraken over worden gemaakt.

ADVIES KLANKBORDGROEP: Zie de hieronder geformuleerde wens.

WENS

Geef helderheid over verschillende scenario's die zich in de ontwikkeling van het Brightlands concept kunnen voordoen en de mogelijke gevolgen daarvan voor het ontwikkelingsbedrijf en geef helderheid over terugvalmogelijkheden.

7. Stakeholders-drager bedrijfsleven/gezondheidszorg: visie

In het rapport Brightlands Campus Greenport Venlo worden de onderzoeksthema's beschreven waarmee de oriëntatie van de campus wordt gedeut. Er wordt gerefereerd aan de stappen die in het verleden binnen Greenport Venlo zijn gezet op het gebied van innovatie en versterking van de agro-logistieke keten. De keuze van de onderzoeks-

thema's wordt vervolgens bepaald op de sector agrifood en is gericht op Voeding, Voedsel en Gezondheid met cross-overs naar logistiek en maakindustrie (pag. 7). Op basis daarvan wordt gemikt op een hoogwaardig cluster van internationale allure, dat de "place to be" is voor bedrijven, kennis- en onderzoeksinstituten met een focus op voedsel, voeding en gezondheid in interactie met sterke sectoren in de regio (pag. 13).

De ambitie (pag. 14) voor de Campus is 'in de komende 10 jaar te groeien naar een samenhangend kennis- en innovatie ecosysteem met activiteiten met een grensoverschrijdende schaal, een hoog innovatief en valoriserend vermogen, waar onderzoek, onderwijs, valorisatie en (nieuwe) bedrijvigheid in een nauw samenspel kunnen plaatsvinden en waar een levendige cultuur van actieve open innovatie op het gebied van voedsel, voeding en gezondheid bestaat, gepaard aan wetenschappelijke excellentie.' De Provinciale nota "Stand van zaken Plan van Aanpak Programma Greenport Venlo zegt (pag. 9): *'De verdere vormgeving van het kennislandschap rondom Greenport Venlo is, naast de verdere ontwikkeling en uitbouw van het onderwijs in de binnenstad van Venlo, dan ook gebaseerd op twee pijlers: kennis en ondernemerschap!'*

Daartegenover wordt de bestaande situatie als volgt beschreven: De drie sterke sectoren zijn volgens de Provinciale nota inzake Economic Development Board: agrofood, maakindustrie en logistiek. Het rapport Brightlands Campus Greenport Venlo zegt (pag. 24): *'Het bedrijfsleven in Venlo is voornamelijk opgebouwd uit MKB. Hun bestaande verdienmodellen, zeker in de tuinbouw, staan onder druk. Optimalisering van agrarische productie en kostenreductie lopen tegen hun grenzen aan; de concurrentie uit onder andere Zuid-Europa is groot. Veel agrariërs blijven meer producent dan ondernemer.'* En de verkopen van de afgelopen jaren in het exploitatiegebied betreffen vooral logistiek, distributie en warehousing.

Er is dus afstand tussen de huidige en geambieerde situatie. Dat riep de vragen op:

VRAAG 3.7:

Hoe zijn visie, missie en ambitie getoetst bij het regionale en lokale bedrijfsleven en op welk draagvlak en/of commitment kunnen ze rekenen?

ANTWOORD 3.7:

In de diverse fases van het totstandkomingsproces is met regionale, maar ook met internationale ondernemers gesproken. De start was een 24 uursbijeenkomst op 28 en 29 maart 2013 en het meest recente gesprek met ondernemers heeft plaats gevonden op 19 april jl. In de tussentijd is in verschillende settings met vele tientallen, mogelijk zelfs honderden ondernemers gesproken. Individueel, in groepjes, tijdens brainstormsessies en bij advies- en ontwikkeltrajecten. In die gesprekken is zowel de themakeuze als de innovatiebenadering onderschreven: (fundamenteel) onderzoeksgedreven innovatie waarbij de UM het voortouw heeft en ondernemersgedreven innovatie, waarbij toegepast onderzoek de boventoon voert. De insteek kan op draagvlak rekening, hetgeen ook blijkt uit de lopende ondernemersinitiatieven m.b.t. innovatie en mogelijke vestiging op de campus. Bij de overwegingen van ondernemers speelt ook een rol dat die delen van het bedrijfsleven die buiten de focus van de campus vallen middels andere (innovatie-)programma's zoals LimburgMakers ondersteund worden.

ADVIES KLANKBORDGROEP: Zie de na vraag 3.8 geformuleerde wens.

VRAAG 3.8:

Hoe is de keuze voor toevoeging van het aspect 'gezondheid' aan de focus afgestemd met het regionale en lokale bedrijfsleven?

ANTWOORD 3.8:

Zie antwoord 3.7.

ADVIES KLANKBORDGROEP: Zie onderstaande wens.

WENS:

Houdt de vinger aan de pols van de samenwerking met het regionale en lokale bedrijfsleven. Achtergrond: Als 'placemaking' via het Brightlands concept niet lukt dan wordt er immers ook geen of minder grond afgenomen bij het ontwikkelbedrijf dan nu voorzien.

8. Economic Development Board

Brightlands Greenport Venlo wordt vormgegeven in verschillende entiteiten en samenwerkingsverbanden. Elk hiervan kent zijn eigen aansturing en verantwoordingslijnen. Onderlinge afstemming is een must. Dit wordt vormgegeven door het Strategisch Afstemmingsoverleg (pag. 41 rapport Brightlands Campus Greenport Venlo), een strategisch bestuurlijk niveau zonder formele zeggenschap. Brightlands Greenport Venlo kent nog twee andere adviesorganen: de Academic Advisory Board (AAB) en de Economic Development Board (EDB).

Het zwaartepunt binnen de EDB ligt bij de ondernemers, die input krijgen vanuit ondernemers uit hun eigen sector. Volgens de Provinciale nota inzake Economic Development Board (pag. 1) wordt op die wijze effectief inhoud gegeven aan een bottom-up agenda voor de regio aansluitend bij behoeften en kansen op het gebied van maakindustrie, logistiek en agrifood. De EDB is een strategisch netwerkberaad dat een gezamenlijke, agenda zettende visie formuleert en gevraagd en ongevraagd adviseert over plannen van campus en werklandschap (pag. 6).

De positionering van de EDB riep de vraag op:

VRAAG 3.9:

Is de rol van het lokale en regionale bedrijfsleven naar de mening van het College goed vormgegeven? Waarom wel/niet?

ANTWOORD 3.9:

Ja, dit is naar onze mening voldoende geborgd via enerzijds BING (Bright Innovation Network Greenport Venlo) en anderzijds de EDB (Economic Development Board). De ondernemers kunnen voor wat betreft ondersteuning m.b.t. innovaties een beroep doen op het op te richten MKB loket en de aan dit loket gekoppelde innovatiemiddelen.

ADVIES KLANKBORDGROEP: Zie de hiervoor geformuleerde wens.

VRAAG 3.10:

Welke aanpak wordt gebruikt om de EDB aan de gang te krijgen; waarom wordt voor die aanpak gekozen en hoe wordt de effectiviteit van de gekozen aanpak tussentijds gemonitord en wordt deze, waar nodig, bijgesteld?

ANTWOORD 3.10:

De kern van de aanpak van de EDB is dat ondernemers in de lead zijn m.b.t. de formulering van de economische agenda in de regio. Per sector zoeken ondernemers de passende vorm voor de relatie met hun achterban t.b.v. voeding en terugkoppeling. In de sector logistiek is dat het verst uitgewerkt middels het Smart Logistics Center Venlo. In het ontwikkelproces ondersteunt en faciliteert de overheid, maar stuurt niet. Er is dus geen planmatig sturings- en correctiemodel zoals de vraag veronderstelt. Uit de aanpak tot nu toe blijkt dat de door de Provincie gekozen insteek aanslaat.
ADVIES KLANKBORDGROEP: Zie de hiervoor geformuleerde wens.

9. Rolverdeling provincie, regio en gemeente

In de besluiten met betrekking tot de juridische fusie en de voorstellen voor de samenvoeging van de (grond)-exploitaties komen we de volgende zeggenschaps- en adviesposities tegen:

- Na de juridische fusie hebben provincie en de drie gemeenten elk 25% van de aandelen en vindt besluitvorming plaats met driekwart van de aandelen;
- Binnen de nieuwe (grond)-exploitatie 'Campus' heeft de provincie 75% van de zeggenschap en binnen de nieuwe (grond)-exploitatie 'Werklandschap' heeft de provincie ruim 58% van de zeggenschap, waarbij tenminste één gemeente (inzake programmering de gebiedsgemeente) moet mee instemmen;
- In het Strategisch Afstemmingsoverleg hebben in elk geval Provincie Limburg en Universiteit Maastricht zitting;
- In de Academic Advisory Board nemen deskundigen van internationale statuus zitting;
- In de Economic Advisory Board neemt het bedrijfsleven, de kennisinstellingen en overheden zitting. De Provincie is agendalid en vervult voorshands de rol van voorzitter.

De stevige positie van de Provincie geeft een getrouwe weerspiegeling van het financiële belang van de inbreng van de Provincie in de samenvoeging van de (grond)-exploitaties en de bestuurlijke constructies er om heen. De effecten in termen van leefbaarheid, werkgelegenheid en economische ontwikkeling zullen hoofdzakelijk neerslaan in regio en gemeente. Dat riep de vraag op:

VRAAG 3.11:

In welke mate en hoe kan het College in samenwerking met de regio invloed uitoefenen op de effecten van de samenvoeging van de (grond)-exploitaties en de ontwikkeling van het Brightlands concept?

ANTWOORD 3.11:

Wij zullen hierop bij de definitieve besluitvorming bij uw raad terugkomen. Dit vereist afstemming met de andere regio gemeenten die deelnemen in het nieuwe Ontwikkelbedrijf.

ADVIES KLANKBORDGROEP: Het antwoord van het College is duidelijk.

Gebruikt materiaal

Aan de Raad is het volgende materiaal voorgelegd:

- 20160515 Raadsvoorstel Plan van aanpak programma Greenport Venlo
- 20160322 Principe akkoord, Algemene uitgangspunten Vervlechting Greenport Venlo
- 20160412 Raadsconsultatie Plan van Aanpak programma Greenport Venlo;
- 20160408 Provincie Limburg Persbericht duurzaam perspectief Greenport Venlo
- 20160401 Voorstel Provinciale Staten Stand van Zaken Plan van Aanpak Programma Greenport Venlo en besluitvorming over het Werklandschap en Kennislandschap;
- 20160401 Provincie Limburg Nota inzake Bright Innovation Network Greenport Venlo;
- 20160401 Provincie Limburg Nota inzake vervlechting (grond)-exploitaties Greenport Venlo;
- 20160331 Provincie Limburg Nota Economic Development Board;
- 20160128 Campusplan Brightlands Campus Greenport Venlo;

Het materiaal laat zien dat het voorstel waarvoor de Raad wordt geconsulteerd is gericht op de samenvoeging van de (grond)-exploitaties, maar daarbij uitdrukkelijk gezien moet worden tegen de achtergrond van het stapsgewijze proces van de ontwikkeling van Greenport Venlo. Voor het formuleren van de concept-wensen en bedenkingen is daarnaast ook gebruik gemaakt van:

- 20160406 Presentatie Gemeenteraad Programma Greenport Venlo “De vervlechting”;
- 20151217 Presentatie Gemeenteraad Programma Greenport Venlo “De vervlechting”;
- 20151209 Annotatie beeldvormende raadsvergadering vervlechting Greenport Venlo;
- 20150730 Brief Provincie Limburg Stand van zaken uitvoering ‘Plan van aanpak programma Greenport Venlo’;
- 20150624 Aanvullend memo Raadsconsultatie 2015-7;
- 20150519 Raadsconsultatie Fusie NV Werklandschapsontwikkelingsmaatschappij Klavertje 4 (DCGV) en BV Trade Port Noord;
- 20150331 Raadsinformatiebrief Voortgang uitvoering Plan van Aanpak programma greenport Venlo;
- 20150325 Raadsconsultatie fusie bijlage 1.1. A_AVvA;
- 20150325 Raadsconsultatie fusie bijlage 1.2. B_AVvA Omzetting en statutenwijziging;
- 20150325 Raadsconsultatie fusie bijlage 1.3. Huidige juridische structuren;
- 20141007 Brief Regio Venlo PvA Programma Campus Greenport Venlo;
- 20140923 Plan van Aanpak programma Greenport Venlo;
- 20131121 Eindrapport Commissie Onderzoek Floriade (‘Commissie Hendrikx’)
- Regionaal spoorboekje procedure DCGV
- Floriade in Perspectief